

Dr. Kelemen Oguz

tanszékvezető egyetemi docens

PSZICHOLÓGIAI ALAPFOGALMAK, FOGORVOSI KOMMUNIKÁCIÓ ELŐADÁS ÉS GYAKORLAT

TANULÁSI EREDMÉNY ALAPÚ TANTÁRGY TEMATIKA

Képzés neve:	Fogorvosképzés
Tantárgy címe:	Pszichológiai alapfogalmak, fogorvosi kommunikáció előadás és gyakorlat – FOG-U023 és FOG-U024
Tantárgy típusa:	kötelező
Tanév és félév:	I. évfolyam / tavaszi félév
Tantárgyfelelős:	Dr. habil. Kelemen Oguz Ph.D. – intézetvezető egyetemi docens, pszichiáter
Intézeti felelős:	Obál Annabella – alkalmazott egészségpszichológiai szakpszichológus Magatartástudományi Intézet (6722 Szeged, Mars tér 20.) e-mail: obal.annabella@med.u-szeged.hu
Tanóra típusa:	előadás és gyakorlat
Heti óraszám:	14x1 és 7x2 óra
Kreditértéke:	1 és 1
Értékelése:	beszámoló (5) és gyakorlati jegy (5)
Előfeltétel:	-

Tantárgy célja:

Az egészségügyi ellátás során nem a betegséget, hanem a beteget gyógyítjuk. Ennek megfelelően a kurzus célja az orvoslás humán aspektusainak a megjelenítése, és ezeknek az ismereteknek az integrálása a biomedicinális oktatási rendszerbe. Mindehhez elengedhetetlen a pszichológia nézőpontjainak és alapfogalmainak megismerése, továbbá gyakorlati alkalmazhatóságának az elsajátítása.

A hallgatók kompetenciáinak fejlesztése annak érdekében, hogy képesek legyenek felismerni az orvos-beteg kapcsolatot befolyásoló kommunikációs tényezőket, a verbális és nonverbális csatornák jelentőségét az együttműködés kialakítása során. A gyakorlatok során a hallgatók a kommunikáció különböző helyzeteivel ismerkednek meg. A szituációs gyakorlatok fejlesztik az önreflexiót, továbbá lehetővé teszik, hogy a másoktól kapott visszajelzéseken keresztül fejlődjön a hallgatók saját kommunikációs stílusa. A gyakorlatokon használt módszerek a megfelelő orvos-beteg kapcsolat megteremtését célozzák meg.

Kimeneti követelmények:

Tudás

- Részletesen ismeri a pszichológia 3 fő irányzatát: biológiai, egyéni pszichológiai, és szociálpszichológiai perspektíva alapfogalmait.
- Részletesen ismeri az általános lélektani és kognitív pszichológiai alapfogalmakat és elméleti hátterüket: észlelés, figyelem, memória, intelligencia, érzelmek.
- Mélységeiben ismeri a személyiség- és fejlődéseméleteket: pszichoanalitikus, behaviour, kognitív és humanisztikus irányzatok.
- Általánosságban ismeri az intelligencia és személyiség mérésére alkalmas mérőeszközöket (intelligenciatesztek, Big5).
- Átfogó ismerettel rendelkezik a társas interakciók szabályszerűségeiről.
- Részleteiben menően ismeri a kommunikáció szintjeit és elemeit.
- Felismeri a kommunikációt zavaró tényezőket, és azok jelentőségét az interakciók során.

- Azonosítja a verbális és nonverbális kommunikáció eszközeit.
- Mélyrehatóan ismeri a CLASS modell első elemét, a kontextus megteremtésének lépéseit.

Képesség

- Feldolgozza és elkülöníti a fő irányzatait.
- Felismeri és elemzi az általános lélektani és kognitív pszichológiai folyamatok jelentőségét a hallgatói és későbbi orvosi gyakorlatban.
- Összehasonlítja a különböző irányzatok jellemzőit és a különbségeit.
- Magyarázza a mérőeszközök általános jellemzőit.
- Tudatosan feldolgozza és elemzi a társas interakciók szabályszerűségeit a mindennapokban és az egészségügyi munkakörnyezetben.
- Átlátja a kommunikációs folyamat összetettségét.
- Tudatosan feldolgozza a zavaró tényezők hatását a személyközi folyamatokban.
- Megfelelően alkalmaz nyitott és zárt kérdéseket. Összefüggéseiben látja a verbális és nonverbális csatornák működését.
- Alkalmazza a kontextus megteremtésének lépéseit a situációs gyakorlatoknál, továbbá a betegekkel való interakció során.

Attitűd

- Érdeklődik a pszichológia alapkérdései iránt az orvosi gyakorlatban.
- Belátja az általános lélektani és kognitív pszichológiai folyamatok hatását és fontosságát az emberi pszichés működésben.
- Nyitott arra, hogy a megszerzett ismereteket a gyakorlatban alkalmazza.
- Érzékeny a társas interakciók működését illetően.
- Figyelembe veszi és tolerálja mások egyedi kommunikációs stílusát.
- Törekszik a félreértések elkerülésére és tisztázására.
- Nyitottság és rugalmasság, jellemzi a saját és személyközi kommunikáció során.
- Szem előtt tartja a kontextus megteremtésének lépéseit és azok fontosságát a megfelelő orvos-beteg kapcsolat kialakításában.

Autonómia – Felelősség

- Képes az önellenőrzésre és a hibák önálló javítására.
- A tesztfelvétel és eredmények tekintetében a titoktartást kötelező érvényűnek tekinti.
- Felelősséget vállal a saját viselkedéséért a csoportmunka során.
- Korrigálja és moderálja a helyzetnek megfelelően saját kommunikációs stílusát.
- Korrigálja a kommunikáció során felmerülő hibákat.
- Önállóan megteremti a biztonságos légkört a betegekkel való interakció során.

Témakörök:

ELŐADÁS

- A pszichológia nézőpontjai: biológiai, egyéni pszichológiai, szociálpszichológiai
- Érzékelés és észlelés
- Figyelem és emlékezet
- Tanulás, kondicionálási folyamatok
- Motiváció, érzelem
- Intelligenciával kapcsolatos elméletek és mérőeszközök
- Személyiség- és fejlődéseméletek
- A társas interakciók és a csoportfolyamatok jelenségei

GYAKORLAT

- Kommunikáció folyamatának szintjei és elemei
- Kommunikációt zavaró tényezők
- Verbális és nonverbális kommunikáció eszközei
- CLASS modell: kontextus megteremtése
- SKILL labor gyakorlat: a tanult technikák alkalmazása

Módszerek:

ELŐADÁS

- Frontális oktatás, diasorok
- Minden tanulási segédanyag (előadások diasorai, stb.) feltöltésre kerül a Coospace-en.

GYAKORLAT

- esetmegbeszélés
- videóelemzés
- tréningfeladatok
- szituációs gyakorlatok

A tárgy teljesítésének feltételei, vizsga követelményei:

ELŐADÁS

- Az előadásokon való részvétel a tanulmányi szabályzatnak megfelelően.
- A vizsgára bocsátás feltétele a Pszichológiai alapfogalmak, fogorvosi kommunikáció gyakorlat teljesítése.
- Az előadás teljesítésének feltétele az írásbeli **TESZT** megírása az előadás anyagából (**2024. május 21., 14-15 óráig**, SZTE Klebelsberg Könyvtár, számítógépes kabinet, 1. em.). Javítási lehetőség szóban, a vizsgaidőszakban lehetséges.

GYAKORLAT

- Részvétel a gyakorlatokon a tanulmányi és vizsgaszabályzatnak megfelelően. **Egy hiányzás megengedett.** A kurzus nem teljesítettnek minősül, ha a hiányzások túllépik az órák 25%-át, orvosi igazolás ellenében is.
- **A szituációs gyakorlaton (SKILL) a részvétel kötelező.**
- A gyakorlati jegy megszerzéséhez kötelező az online **TESZT** megírása és a minimum elégséges jegy megszerzése. (**2024. 05. 10., online, Coospace-en**) Elégtelen gyakorlati teszt eredmény esetében a hallgató az elméleti vizsgára nem bocsátható.

Értékelés:

ELŐADÁS

- Teszt: 60%: elégséges; 70%: közepes, 80%: jó; 90%: jeles

GYAKORLAT

- gyakorlati órákon való részvétel, Skill labor órán kötelező részvétel
- a gyakorlati záróteszt érdemjegye

Kötelező irodalom:

- Atkinson, R.L. – Hilgard, E.: *Pszichológia*. Osiris, 2005. ISBN: 9789633897133
- Pilling János: *Orvosi kommunikáció a gyakorlatban*. Medicina, 2018. ISBN: 9789632267005

Ajánlott irodalom:

- Oktatási segédlet (olvasólecke) a Pszichológiai alapfogalmak, kommunikáció gyakorlathoz